

MODEL ANALISIS KEPERLUAN BAHASA ARAB UNTUK PELANCONGAN ISLAM DI SELANGOR: KAJIAN AWAL

NEEDS ANALYSIS MODEL ARABIC FOR ISLAMIC TOURISM IN SELANGOR: A PRELIMINARY STUDY

Mohammad Imran Ahmad¹
Ghazali Zainuddin¹
Mohammad Najib Jaffar²
Siti Rosilawati Ramlan²

¹Fakulti Pengajian Peradaban Islam, Kolej Universiti Islam Antarabangsa Selangor,
Bandar Seri Putra, 43000, Kajang, Selangor, Malaysia

Tel: +6019-6401667 E-mail: imranahmad@kuis.edu.my, ghazali@kuis.edu.my

²Fakulti Pengajian Bahasa Utama, Universiti Sains Islam Malaysia, Bandar Baru Nilai,
71800, Nilai, Negeri Sembilan, Malaysia

Tel: +6019-3049075 E-mail: najib@usim.edu.my, rosilawati@usim.edu.my

Accepted date: 13 March 2018

Published date: 28 June 2018

To cite this document: Ahmad, M. I., Zainuddin, G., Jaffar, M. N., & Ramlan, S. R. (2018). Needs Analysis Model Arabic For Islamic Tourism in Selangor: A Preliminary Study. *Journal of Tourism, Hospitality and Environment Management* eISSN: 0128-178X, 3(9), 14–25.

Abstrak: Kajian ini adalah berdasarkan kepada analisis keperluan linguistik bagi model Bahasa Arab Untuk Pelancongan Islam di Selangor. Kajian ini berasaskan kepada teori Analisis Keperluan Bahasa yang dipelopori oleh Hutchinson dan teori Waters yang mengumpul maklumat mengenai keperluan pelancong Arab dan pengamal industri pelancongan yang terdiri daripada tiga elemen; “keperluan”, “kekurangan” dan “kehendak”. “Keperluan” adalah untuk mengesan faktor pelancong Arab memilih Malaysia khususnya negeri Selangor sebagai destinasi pelancongan Islam. Manakala “kekurangan” meninjau persepsi mengenai penggunaan bahasa Arab dalam sektor pelancongan Islam. “Kehendak” pula mengkaji kehendak pelancong Arab terhadap penggunaan bahasa Arab sebagai bahasa pelancongan Islam. Dapatan kajian ini akhirnya mencadangkan modul bahasa Arab untuk pelancongan Islam di Selangor.

Kata kunci: Bahasa Arab Pelancongan Islam, Model Analisis Keperluan, Keperluan, Kekurangan, Kehendak

Abstract : The study is based on a preliminary study of linguistic needs analysis of Arabic for Islamic tourism. The study uses the “need analysis philosophy” of language teaching mainly from Hutchinson and Waters theory to collect information about the needs of learners, which consists of three elements; necessities, lacks, and wants. The “necessities” is to detect the factors of Arab tourists chose Malaysia and specifically Selangor as the Islamic tourism

destination. The “lacks” is to define the perception of using the Arabic language in Islamic tourism sector. Meanwhile, the “wants” is to identify the will of Arab tourist to use Arabic language in Islamic tourism sector. The result of the study finally proposes module of Arabic for Islamic Tourism In Selangor.

Keywords: *Arabic For Islamic Tourism, Need Analysis Model, Necessities, Lacks, Wants*

Pendahuluan

Mengembara dan melancong sememangnya telah menjadi sebahagian daripada cara hidup umat Islam. Malah Islam menggalakkan umatnya untuk mengembara dan mengenali dunia, memahami serta menghargai keajaiban ciptaan Allah S.W.T. Mengembara dalam Islam adalah merupakan suatu aktiviti yang bermatlamat bagi mencapai keperluan fizikal, sosial dan rohani (Kadir, 1989). Firman Allah:

“Katakanlah (Muhammad) mengembaralah kamu di muka bumi, serta lihatlah bagaimana Allah memulakan ciptaan makhluk dari asal jadinya: kemudian Allah akan memulakan ciptaan itu semula dalam bentuk kejadian yang baharu.

(Al-Ankabut:20)

Secara tradisi, pelancongan Islam dikaitkan dengan aktiviti keagamaan seperti haji dan umrah. Dimensi pelancongan Islam menjadi semakin meluas apabila semakin ramai manusia mula menjelajah keluar ke destinasi-destinasi Islam yang lain. Kewujudan dimensi baru ini telah mendorong kepada perubahan dan perkembangan komponen-komponen lain yang berkaitan dengan industri pelancongan iaitu industri pemakanan, penerbangan, pengangkutan dan sebagainya. Malaysia adalah sebuah negara yang tidak ketinggalan menyediakan pakej pelancongan Islam ini. Pelancong Islam terutama dari negara Timur Tengah telah mula menjadikan Malaysia sebagai salah satu destinasi pelancongan mereka khususnya pada percutian musim panas. Jumlah pelancong Arab yang melancong ke Malaysia semakin bertambah setiap tahun khususnya selepas peristiwa 11 September 2001. Kajian mengenai kepentingan bahasa Arab di dalam industri pelancongan Islam masih belum banyak yang dihasilkan. Bertitik tolak daripada ini, penyelidik merasakan perlunya satu pembinaan model keperluan analisis bahasa Arab untuk pelancongan Islam bagi memenuhi keperluan.

Pernyataan Masalah

Penggunaan bahasa Arab di dalam bidang pelancongan Islam di Malaysia memerlukan persediaan tenaga kerja yang mahir dan kemudahan lain yang berkaitan. Persediaan ini amat penting dalam memastikan objektif memberikan perkhidmatan terbaik dan mesra kepada pelanggan tercapai, khususnya kepada pelancong Arab. Melihat kepada senario ini kerajaan Malaysia melalui Kementerian Pelancongan dan Kebudayaan disokong oleh agensi lain perlu melipatgandakan usaha menarik lebih ramai pelancong Arab supaya terus menjadikan Malaysia khususnya negeri Selangor sebagai destinasi pelancongan Islam mereka. Bertitik tolak daripada isu ini, penyelidik merasakan perlu ada satu model bagi menganalisis keperluan bahasa Arab untuk pelancongan Islam di Malaysia terutama di negeri Selangor. Kajian terhadap faktor pelancong Arab memilih beberapa tempat di Selangor sebagai destinasi pelancongan Islam yang perlu dianalisis. Seterusnya penyelidik perlu juga menganalisis persepsi pelancong Arab mengenai kekurangan serta kehendak mereka terhadap penggunaan bahasa Arab sebagai bahasa pelancongan Islam di Selangor. Melalui kajian ini, model bahasa Arab pelancongan Islam akan dibina.

Objektif Kajian

Kajian ini bertujuan untuk menganalisis keperluan Bahasa Arab Untuk Pelancongan Islam di negeri Selangor mengikut teori Analisis Keperluan yang diperkenalkan oleh Hutchinson dan Walters (1987). Selain itu, ianya bertujuan untuk mengenalpasti bidang-bidang yang boleh diterokai yang menggunakan bahasa Arab untuk Pelancongan Islam di sekitar negeri Selangor.

Kajian Literatur

Kajian yang membabitkan analisis model bahasa Arab untuk pelancongan Islam ini belum pernah dijalankan sebelum ini. Walaupun kajian berkaitan penggunaan bahasa Arab dalam konteks pelancongan telah dijalankan oleh para pengkaji, namun kajian tentang penggunaan bahasa Arab dalam pelancongan Islam belum pernah dijalankan sebelum ini. Antara kajian yang melibatkan bahasa Arab dengan pelancongan umum di Malaysia ialah kajian yang dilakukan oleh Nurul Husna binti Roslan (2015) di dalam tesis sarjananya membincangkan tentang cabaran-cabaran yang dihadapi oleh para pelajar Bahasa Arab ketika mempelajari subjek Bahasa Arab Untuk Pelancongan dan sebab-sebabnya. Manakala Muhammad Nizwan Musling (2015) di dalam kajiannya menganalisis keperluan bahasa Arab dalam kalangan pemandu teksi Malaysia di KLIA yang tersenarai dalam program Duta Teksi Pelancongan, untuk berkomunikasi lisan dengan penumpang atau pelancong Arab. Dapatan kajian menunjukkan keperluan komunikasi lisan dalam bahasa Arab sangat jelas yang terdapat di 24 situasi dalam 3 fungsi utama, iaitu komunikasi sosial (seperti ucapan selamat datang dan salam) dan komunikasi kerjaya (seperti penyediaan perkhidmatan dan bantuan).

Dalam pada itu Mohammad Najib Jaffar (2013) dalam kajiannya berkaitan dengan modul pengajaran Bahasa Arab Pelancongan Di IPT Malaysia menumpukan kepada kajian terhadap keberkesanan modul pengajaran bahasa Arab pelancongan di institusi pengajian tinggi di Malaysia. Kajian ini mendapati peratusan sikap dan motivasi terhadap modul pengajaran bahasa Arab pelancongan adalah tinggi. Sementara itu Zalika Adam (2013) dalam kajiannya menfokuskan kepada perbincangan mengenai ciri-ciri pengajaran bahasa Arab untuk tujuan pelancongan. Kajian ini berjaya memperkenalkan modul pengajaran bagi kursus Bahasa Arab Pelancongan yang seiring dengan keperluan semasa pelajar dan pengamal industri pelancongan di Malaysia. Manakala Hj Sulaiman bin Ismail (2008) di dalam kajiannya mengenai persepsi pelancong Arab dan pihak penyedia perkhidmatan terhadap penggunaan bahasa Arab dalam penyampaian maklumat dan informasi di Lapangan Terbang Antarabangsa Kuala Lumpur (KLIA), mendapati bahawa kebanyakan pelancong Arab berpuas hati dengan kemudahan umum dan kemudahan informasi seperti penunjuk arah berbahasa Arab yang disediakan di KLIA. Walau bagaimanapun, kemudahan informasi dalam bentuk bahan edaran bercetak seperti pamflet, brosur dan sebagainya amat kurang dan perlu diperbanyakkan untuk dijadikan panduan kepada pelancong Arab.

Hasil dan Perbincangan

Bahasa Arab Untuk Pelancongan Islam

Menurut Hamira Zamani-Farahani (2010) agama memainkan peranan penting dalam pembangunan industri sesuatu negara. Kajian yang dijalankan oleh Mohamed Battour (2014) menunjukkan bahawa agama sesuatu negara mempunyai kaitan dengan kepuasan pelancong dari luar negara. Sehubungan dengan itu, pelancongan Islam ditakrifkan sebagai mana-mana kegiatan, peristiwa, pengalaman atau penglibatan, yang dilalui dalam keadaan penjelajahan yang akur pada nilai serta hukum Islam, dengan tujuan untuk menikmati dalam sebuah kerangka Islam, sama ada salah satu atau kesemua dari yang berikut: sejarah, seni, budaya, warisan, cara

hidup, ekonomi, kesihatan, pendidikan atau mana-mana dimensi hidup manusia. Secara tradisi, pelancongan Islam dikaitkan dengan aktiviti keagamaan seperti haji dan umrah. Dimensi pelancongan Islam menjadi semakin meluas apabila semakin ramai manusia mula menjelajah keluar ke destinasi-destinasi Islam yang lain.

Kewujudan dimensi baru ini telah mendorong kepada perubahan dan perkembangan komponen-komponen lain yang berkaitan dengan industri pelancongan, misalnya industri makanan, penerbangan atau industri pengangkutan dan sebagainya, untuk memenuhi keperluan segmen yang unik ini. Ini termasuklah usaha yang telah dijalankan oleh institusi pengajian tinggi di negara ini yang memperkenalkan kursus Bahasa Arab untuk Tujuan Pelancongan di dalam pengajian peringkat ijazah sarjana muda. (Mohammad Najib, 2013 : 1) Kursus ini ditawarkan bagi memenuhi keperluan pasaran dalam sektor pelancongan. Menurut Abdul Rahman Chik (2007), Bahasa Arab Pelancongan merupakan salah satu bidang Bahasa untuk Tujuan Khusus yang memerlukan laras bahasa dan istilah-istilah khusus serta mempunyai modul pengajaran yang tersendiri. Manakala Bahasa Arab untuk Tujuan Pelancongan Islam, pengkaji menyimpulkan bahawa kursus ini bermatlamat untuk melahirkan pemain industri yang mahir menggunakan bahasa Arab yang mengambil kira prinsip syariah sebagai panduan di dalam pengurusan pelancongan.

Kepentingan bahasa Arab dalam industri pelancongan Islam di Malaysia

Pelancong Arab mula menjadikan Malaysia sebagai salah satu destinasi pelancongan mereka pada setiap kali percutian musim panas. Jumlah mereka melancong ke Malaysia semakin bertambah setiap tahun khususnya setelah berlakunya peristiwa 11 September 2011 (Mohammad Najib, 2016). Peristiwa ini memberi kesan besar terhadap trend pelancong Arab kerana mereka menghadapi kesukaran mendapatkan visa untuk ke Amerika Syarikat dan Eropah. Pada masa yang sama, mereka terpaksa keluar dari tanah air mereka kerana cuaca panas di sana kadangkala mencecah 50 darjah Celcius. Tambahan pula, Malaysia dianggap bertuah kerana memiliki aset berharga dengan kekayaan alam tropika yang mewah dengan kepelbagaian flora dan fauna dan masyarakat berbilang kaum. Tidak kurang juga pusat membeli belah bagai cendawan yang tumbuh selepas hujan telah menjadikan Malaysia sebagai antara destinasi membeli-belah utama di Asia(<https://www.tourism.gov.my>).

Statistik Pelancongan Selangor (*Tourism Selangor*) pula menunjukkan peningkatan bilangan pelancong Arab yang sangat ketara pada tahun 2017 berbanding tahun sebelumnya. Pelancong Arab Saudi (214,859 orang), Emiriah Arab Bersatu (25,357 orang), Lubnan (2,223 orang), Syria (6,504 orang), Yaman (10,025 orang), Kuwait (15,156 orang) dan Iraq (4,403 orang). Bilangan keseluruhan mereka ialah 278,527 orang iaitu mencatatkan peningkatan 3 kali ganda berbanding tahun 2016 iaitu seramai 86,798 orang sahaja. Memang tidak dapat dinafikan peningkatan ketara pelancong Islam dari negara Timur Tengah ini disebabkan oleh peristiwa 11 September 2001. Bagi menyusun pelbagai program pembangunan pelancongan tempatan dan penyusunan strategi pemasaran produk budaya tempatan kepada pelancong Muslim, kerajaan melalui Pelancongan Malaysia (Tourism Malaysia) menubuhkan Islamic Tourism Center atau Pusat Pelancongan Islam (ITC) pada 16 Mac 2009. ITC didaftarkan sebagai Syarikat Berhad menurut jaminan dengan Suruhanjaya Syarikat Malaysia di bawah Akta Syarikat 1965 (Abdul Ghani Abu, Dewan Budaya Mac 2013).

Kerajaan Malaysia telah mengadakan pelbagai usaha untuk menggalakkan pelancong Arab datang ke Malaysia. Ia juga mendapat sokongan daripada Penerbangan Malaysia Berhad (MAS) dan syarikat penerbangan yang lain, dengan menayangkan video dokumentari mengenai

Malaysia ditayangkan semasa penerbangan dalam bahasa Arab, terutama 30 minit sebelum mendarat di Lapangan Terbang Antarabangsa Kuala Lumpur (KLIA). Video ini menerangkan maklumat penting berkaitan negara kita. Duta kecil Arab yang bertugas sebagai penyambut tetamu kepada pelancong berbangsa Arab akan bersedia di balai ketibaan untuk menyambut para pelancong daripada Timur Tengah. Mereka yang bertugas sebagai Duta kecil Arab ini merupakan pelajar yang fasih berkomunikasi dalam bahasa Arab Mereka dikenali sebagai Ambassador Arab Program *Ambassador Arab and Announcer* ini sememangnya hanya khusus untuk pelancong Arab sahaja dan ini merupakan keistimewaan dan keutamaan yang disediakan kepada mereka berbanding pelancong lain. (Sulaiman Ismail, 2008 : 20).

Bagi pelancong Arab, masih ramai dalam kalangan mereka yang tidak fasih berbahasa Inggeris. Oleh yang demikian, mereka memerlukan orang yang boleh berkomunikasi dan memberikan panduan dalam bahasa Arab di samping papan tanda dalam tulisan Arab untuk menunjuk arah lokasi yang terdapat di dalam KLIA (Sulaiman, 2008: 17-18). Papan tanda berbahasa Arab ini memudahkan urusan mereka khususnya penumpang Muslim untuk urusan mengerjakan solat dan mendapatkan makanan yang halal. Sebagai makluman, KLIA menyediakan ruang solat yang boleh didapati di setiap tingkat bangunan terminal utama dan bangunan satelit dan 25 gerai makanan yang halal di kawasan umum dan kawasan transit. (www.klia.com.my, klia.info/dining.htm)

Bidang-bidang Pelancongan Islam

Terdapat pelbagai bidang dalam sektor pelancongan Islam, antaranya pelancongan pendidikan, pelancongan rekreasi, pelancongan keagamaan, pelancongan sukan, pelancongan persidangan, pelancongan perniagaan, pelancongan kesihatan, pelancongan kebudayaan, pelancongan warisan dan sebagainya. Namun begitu, kajian ini memfokuskan kepada tiga bidang utama iaitu pelancongan pendidikan, pelancongan kesihatan dan pelancongan perniagaan (Zulkifli Ibrahim, 2009; Ruzanna Syamimi Ramli, 2012; Wan Kamal Mujani, 2012).

Pelancongan Pendidikan

Kerajaan Malaysia berusaha untuk memastikan pendidikan bertaraf dunia dapat disediakan di negara ini. Para pelajar dari seluruh dunia datang ke Malaysia untuk melanjutkan pelajaran mereka. Pelancongan pendidikan adalah suatu usaha mempromosikan Malaysia di mata dunia. (Sim, 2007). Tambahan pula, Malaysia merupakan negara yang terkenal sebagai negara Islam yang mengamalkan sikap sederhana dan toleransi yang baik dalam kalangan masyarakat antarabangsa. Malaysia disegani sebagai sebuah negara contoh dalam kalangan negara Islam di Timur Tengah seperti Jordan, Mesir, Iraq, Libya, Yaman, Arab Saudi, dan sebagainya. Pelajar luar negara dalam kalangan negara Arab dan pelajar Islam negara lain berasa begitu selesa berada di Malaysia. Mereka dapat hidup, melaksanakan tugas sebagai pelajar, dan bergaul dengan selesa dengan masyarakat setempat. Mereka juga bebas beribadat dan melaksanakan ibadat masing-masing bersama masyarakat tempatan. Kemudahan untuk beribadat dan mendapatkan makanan halal juga memberikan impak yang positif. (IPPTN, 2009)

Selain faktor kualiti pendidikan, program berkembar dengan universiti luar negara, keunikan budaya Malaysia, sistem pengangkutan yang efisien, kestabilan politik dan persekitaran fizikal, kestabilan keadaan cuaca, (Ruzanna Syamimi, 2012: 59-62) faktor bahasa dan komunikasi juga adalah penting bagi pelajar yang datang dari luar negara. (IPPTN 2009). Dasar Universiti Islam Antarabangsa Malaysia (UIAM) yang menjadikan bahasa Arab dan bahasa Inggeris sebagai bahasa pengantar dalam pengajaran dan pembelajaran serta urusan rasmi universiti, menjadi kriteria pilihan pelajar dari luar negara terutama dari Timur Tengah. (www.iiu.edu.my)

Universiti Sains Islam Malaysia (USIM) turut mewajibkan penggunaan bahasa Arab bagi kursus-kursus tertentu. (www.usim.edu.my). Manakala universiti lain seperti Universiti Malaya (UM), Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM), membenarkan penggunaan bahasa Arab bagi penulisan disertasi atau tesis bagi bidang pengajian tertentu.

Selain daripada melanjutkan pengajian tinggi, terdapat juga ahli akademik, penyelidik, pegawai kerajaan mahu pun pelajar dari Timur Tengah datang ke negara ini untuk tujuan menghadiri seminar, sama ada sebagai pembentang kertas kerja mahu pun peserta. Seminar-seminar tersebut menggamit para ilmuwan dari Timur Tengah untuk hadir membentang kertas kerja dan mendaftar diri sebagai peserta. Di dalam seminar-seminar ini, kajian-kajian mengenai linguistik serta kesusasteraan Arab dibincangkan secara ilmiah. Bahasa pengantar yang digunakan semasa seminar bersidang adalah bahasa Arab, bahasa Inggeris dan bahasa Melayu.

Pelancongan Perniagaan

Selain daripada itu, antara faktor utama kedatangan pelancong Arab ke Malaysia adalah untuk tujuan perniagaan dan perdagangan antarabangsa. (Abdul Ghani Abu, Dewan Budaya Mac 2013). Pameran Halal Antarabangsa Malaysia 2016 (MIHAS 2016) yang berlangsung Pusat Konvensyen Kuala Lumpur (KLCC) berjaya menarik lebih ramai peserta luar negara bagi memperkenalkan produk makanan berasaskan kesihatan di negara ini. Negara-negara Asia Barat berkesempatan untuk memperkenalkan produk baharu yang didatangkan khas dari negara mereka. MIHAS 2016 disertai lebih 500 syarikat tempatan dan antarabangsa dengan 643 gerai pameran. (Utusan Malaysia, 2 April 2016).

Menurut Pengarah Kanan Bahagian Perancangan Strategik Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia (MATRADE), Wan Latiff Wan Musa berkata bahawa kedudukan Malaysia sebagai antara negara pelopor bagi industri halal juga memberi kelebihan kepada negara untuk menjadi antara destinasi yang menarik minat pengeksport bahan halal. (Nabila Yasmin Razib, Utusan Malaysia : 30 Mac 2016). Sesi perjumpaan diadakan menerusi suai niaga iaitu menemukan peniaga tempatan dan pembeli asing. Menerusi kaedah ini, kedua-dua pihak dapt mengenali antara satu sama lain. Malah pihak MATRADE dengan kerjasama daripada Institut Terjemahan & Buku Malaysia (ITBM) menyediakan penterjemah bahasa bagi memudahkan kedua-dua pihak. (Fadzil Zainol, Utusan Malaysia, 4 April 2014 ; 17-19) Memandangkan ada antara peserta MATRADE ini merupakan ahli perniagaan dari Timur Tengah, maka penterjemah Arab – Melayu/Inggeris – Arab disediakan bagi urusan suai niaga ini. Selain sektor makanan dan perkhidmatan, pelabur Arab juga berminat untuk melabur di dalam sektor hartanah di Malaysia. Terdapat usaha sama di pemaju hartanah Dubai, Arab Saudi dan Malaysia untuk membina Bandaraya Arab di Ampang, Kuala Lumpur.

Menurut seorang pemaju hartanah Arab, setelah mengkaji pasaran dunia, mereka mendapati bahawa Malaysia sahajalah lokasi yang baik untuk melabur. Budaya Malaysia boleh diterima oleh mana-mana rakyat asing dengan mudah. Disamping itu, Malaysia mempunyai infrastruktur yang baik dan dianugerah sumber alam semula jadi dan diperkukuhkan lagi dengan kestabilan politiknya. Mereka tidak pernah mendengar mengenai keganasan berlaku di Malaysia. Dalam semua aspek mereka mendapati bahawa Malaysia tempat yang tepat untuk memulakan pelaburan mereka. (Utusan Malaysia, 26 Januari 2009)

Pelancongan Kesihatan

Kedatangan pelancong Arab ke Malaysia tidak terhad kepada tujuan pendidikan dan perniagaan sahaja, malah ada juga antara mereka datang ke negara kita untuk mendapatkan perkhidmatan

perubatan di pusat-pusat perubatan. Secara umumnya, permintaan terhadap pelancongan kesihatan di Asia semakin meningkat terutama di India, Thailand, Singapura, Malaysia, Korea Selatan dan Filipina. Pelancongan kesihatan di rantau ini juga menyaksikan peningkatan aliran dari Asia Barat dan negara barat lain. (<https://selangorkini.my>)

Malaysia kini memberi tumpuan kepada industri pelancongan kesihatan sebagai salah-satu sumber ekonomi negara dengan mengambil faktor kedudukannya yang berada di Asia Tenggara yang menjadi tumpuan pelancong Timur Tengah. Beliau juga menyatakan bahawa antara faktor industri ini berkembang pesat di Malaysia adalah disebabkan terdapatnya kemudahan untuk membayar kos rawatan di samping prasarana kemudahan perubatan yang disediakan adalah bertaraf antarabangsa. Menurut Perbadanan Pelancongan Malaysia, kepakaran perubatan di Malaysia telah mencapai standard yang terbaik di dunia. (Madhu Pillai, 2008 : 62). Kebanyakan hospital swasta mendapat pengiktirafan antarabangsa dengan mencapai kualiti dan standard yang tinggi. Tambahan pula, semua pusat perubatan swasta perlu mendapat kelulusan dan kebenaran daripada Kementerian Kesihatan (www.mida.gov.my). Kebanyakan hospital di Malaysia menyediakan ruang untuk pesakit yang terdiri daripada bilik rawatan atau wad yang mewah dan *suite* yang selesa dengan perkhidmatan jururawat sepenuh masa (Madhu Pillai, 2008 : 62). Beberapa hospital juga menyediakan tempat tidur bagi penjaga yang menemani pesakit. Dengan harga yang berpatutan, kebanyakan pesakit asing mendapatkan *suite* yang mewah bagi keselesaan dirinya dan mereka yang mengiringinya.

Teori Analisis Keperluan Bahasa

Analisis keperluan merupakan satu proses yang dijalankan secara sistematik dan menyeluruh untuk meneroka keperluan terhadap sesuatu perkara. Dalam bidang bahasa sebagai contoh, banyak definisi telah dikemukakan oleh sarjana bahasa berkenaan analisis keperluan ini. Nunan (1988:5) mentakrifkannya sebagai suatu teknik atau prosedur dalam mengumpul serta menghimpun maklumat yang dikehendaki dalam membentuk suatu modul atau program bahasa. Keberkesanan dan kejayaan sesuatu program bahasa adalah hasil daripada penerokaan dan pengumpulan terhadap keperluan berbahasa pelajar.

Brown (1995:36), melihat analisis keperluan sebagai suatu pengumpulan dan analisis yang menyeluruh dan sistematik terhadap segala maklumat yang konkrit dan subjektif dalam menentukan keberkesanan dan keampuhan sesuatu kurikulum atau program dalam memenuhi kehendak dan keperluan pembelajaran bahasa seseorang pelajar yang berada dalam lingkungan pengkhususan tertentu serta mampu mempengaruhi proses pengajaran dan pembelajaran. Analisis keperluan yang dilaksanakan dapat dijadikan satu senarai lengkap terhadap apa yang ingin dicapai dan disasar oleh pelajar. Ia sangat berguna dalam proses membangunkan bahan-bahan pembelajaran, aktiviti-aktiviti pembelajaran, menilai dan membangunkan strategi pengajaran dan pembelajaran, membina pendekatan berkesan dalam sistem penilaian, serta berupaya dalam menilai semula keberkesanan dan kesesuaian program dengan keperluan asal pelajar. Iwai et al. (1999:6) menyebut bahawa secara umumnya analisis keperluan merujuk kepada aktiviti yang dilaksanakan dalam mengumpul maklumat untuk dijadikan asas dalam membina suatu kurikulum yang dapat memenuhi keperluan kelompok pelajar. Keperluan tersebut disusun mengikut keutamaan hasilnya secara efektif.

Objektif Analisis Keperluan Bahasa

Bagi tujuan membentuk pendidikan Bahasa yang mengimbangi keperluan institusi, pendidik dan peserta program, analisis keperluan menjadi suatu kaedah yang penting untuk menentukan material termasuk sukatan pelajaran bahasa untuk tujuan khusus. Pembinaan sesuatu kurikulum

bahasa perlu mengambil kira analisis keperluan termasuk sukatan pelajaran (Evans & Maggie, 1998; Nation & Macalister, 2010). Analisis keperluan ialah suatu prosedur yang berterusan yang diwujudkan sebelum kursus atau program dilaksanakan (Evans & Maggie, 1998; Kharma, 1998; Nation & Macalister, 2010; Richards, 2001; Richterich & Chanceral, 1980), ketika dilaksanakan (Nation & Macalister, 2010; Richterich & Chanceral, 1980) dan selepas dilaksanakan (Nation & Macalister, 2010; Richards, 2001; Richterich & Chanceral, 1980).

Sekalipun begitu, Graves (2008) berpandangan bahawa analisis keperluan ialah suatu proses yang tidak teratur dan tidak sempurna kerana keperluan pelajar ditentukan dari pelbagai pihak iaitu bukan sahaja pelajar dan tenaga pengajar, tetapi turut melibatkan pihak atasan dalam kalangan pelbagai pihak. Menurut beliau, kepelbagaian pandangan boleh mencetuskan konflik. Pandangan Graves (2008) perlu dilihat dari konteks yang lebih positif kerana konflik boleh diatasi dengan memilih individu yang betul serta mampu memberi maklumat sesuai. Pemilihan individu yang sesuai dapat menjana kepakaran yang berbeza dan melengkapkan keperluan bahasa yang diperlukan untuk pembinaan sukatan pelajaran bahasa. Sukatan pelajaran yang seimbang dengan keperluan bahasa memberi manfaat terhadap hasil pembelajaran (Nation & Macalister, 2010). Selain pemahaman pendidik terhadap kurikulum, yang perlu dikembangkan untuk kepentingan peserta kursus bertitik tolak antaranya melalui analisis keperluan bahasa (Print, 1993).

Kepentingan Analisis Keperluan Bahasa

Dalam usaha merealisasikan penghasilan dan pembinaan suatu program bahasa yang lengkap, padat dan praktikal, segala aspek dan faktor yang berkaitan perlu diambil pertimbangan. Polisi bahasa, harapan dan keperluan masyarakat, pengetahuan berkenaan sumber-sumber dan halangan-halangan program perlu dijadikan asas dalam menentukan kejayaannya. Aspek situasi, matlamat, sukatan pelajaran, prosedur serta teori pengajaran dan pembelajaran, pengujian dan pengetahuan berkenaan ciri-ciri semulajadi pelajar perlu diberi perhatian serius dalam memantapkan lagi keberhasilannya. Segala maklumat berkaitan aspek tersebut hanya boleh diperoleh melalui analisis keperluan (Najjah Salwa, et.al. 2012:656).

Oleh itu, ramai sarjana bahasa menekankan proses analisis keperluan ini dalam pembentukan suatu silibus atau program bahasa. Taba (1962) sebagai contoh menjelaskan bahawa langkah terawal dalam perancangan dan pembentukan kurikulum atau silibus adalah dengan melaksanakan analisis keperluan. Malah ia perlu dijadikan prasyarat penting dalam menentukan pembentukan objektif atau kandungan suatu program bahasa yang berkesan (Brindley, 1989). Brown (1995), melihat bahawa analisis keperluan ini sebagai satu langkah permulaan yang penting dalam membangunkan sesuatu kurikulum atau program bahasa yang lengkap dan menyeluruh.

Hutchinson dan Waters menggambarkan analisis keperluan melalui empat unsur utama; iaitu keperluan situasi sasaran, pengumpulan maklumat tentang situasi, keperluan pembelajaran dan analisis keperluan pembelajaran (Hutchinson, T. and Waters, A., 1987).

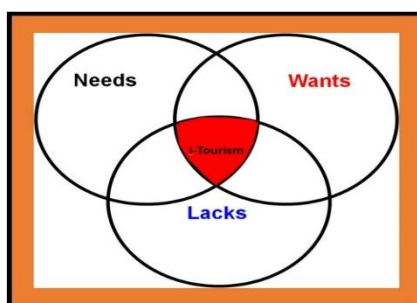
Pertama: Keperluan situasi sasaran

Ia dimaksudkan dengan situasi bahasa yang disasarkan yang mana pelajar memerlukan bahasa dalam penglibatan ilmiah mereka, seperti pertanyaan doktor kepada pesakitnya tentang hal kesihatannya, atau situasi pemandu pelancong yang membawa pelancong ke tempat-tempat

pelancongan. Keperluan situasi ini merangkumi unsur-unsur yang penting, iaitu keutamaan, kelemahan dan minat.

1. Keutamaan – Aspek yang mesti diketahui oleh pelajar sehingga ia dapat menyesuaikan dengan situasi yang disasarkan. Sebagai contohnya: pertemuan di antara duta berbangsa Arab dan bukan Arab beserta pasangan masing-masing buat pertama kali. Sudah semestinya duta itu perlu tahu beberapa perkara yang berkaitan dengan situasi berkenalan iaitu: Apa ayat-ayat yang sesuai dengan situasi itu? Bagaimana susunan ayat? Apakah faktor ilmiah yang perlu dititikberatkan?
2. Kelemahan – Pihak yang merekabentuk kurikulum mesti menitikberatkan apa yang perlu diketahui oleh pelajar. Dengan erti kata lain dia dapat menentukan kekurangan bahasa dalam kalangan mereka.
3. Kegemaran – Pihak yang merekabentuk kurikulum perlu melihat aspek minat pelajar sehingga memenuhi kepentingan mereka dan penerimaan psikologi mereka.

Rajah 1: Model Analisis Keperluan Bahasa Arab Untuk Pelancongan Islam

Metodologi Kajian

Kajian ini menggunakan kaedah kepustakaan untuk mengumpul data yang berkaitan dengan model Analisis Keperluan Bahasa Arab Untuk Pelancongan Islam. Maklumat dikumpul daripada rujukan-rujukan yang berkaitan secara langsung dengan kajian ini seperti jurnal, laporan penyelidikan, prosiding, tesis, monograf dan data statistik.

Kajian kepustakaan adalah usaha yang dilakukan oleh pemerhati/ peneliti untuk menghimpun segala informasi ataupun maklumat yang bersesuaian dan relevan dengan masalah atau topik yang akan atau sedang diteliti. Penyelidikan perpustakaan seperti ini mewujudkan data sumber kedua iaitu data yang dihasilkan oleh orang atau institusi lain bukan penyelidik sendiri (Mohd Sheffie, 1995). Data atau maklumat tersebut boleh diperolehi daripada buku-buku ilmiah, hasil penyelidikan orang lain, laporan penelitian, ensiklopedia, fakta-fakta, buku tahunan dan sumber-sumber bertulis ataupun sumber elektronik.

Penutup

Tourism Selangor menyokong segala usaha untuk meningkatkan bilangan pelancong Asia Barat ke Malaysia. Jesteru itu, kajian susulan perlu dilakukan untuk mengetahui realiti sebenar faktor pelancong Arab memilih Selangor sebagai destinasi pelancongan Islam. Kajian tersebut juga perlu mengkaji persepsi mereka mengenai kelemahan atau kekangan penggunaan bahasa Arab dalam sektor pelancongan Islam di Selangor. Di samping itu, analisis perlu dijalankan

berdasarkan kehendak mereka terhadap penggunaan bahasa Arab sebagai bahasa pelancongan Islam. Kajian ini akhirnya akan mencadangkan modul Bahasa Arab Untuk Pelancongan Islam.

Rujukan

Al-Quran Al-Karim

- Abdul Ghani Abu. (2013). *Malaysia Destinasi Utama Pelancongan Islam*. Dewan Budaya. Mac, Kuala Lumpur: Dewan Bahasa & Pustaka.
- Abdul Halim bin Salleh. (2005). *Tasmim Wahdat Dirasiyyah Lil Hujjaj Wa Al-Mu'tamirin Al Maliziyyin Fi Ta'lim Lughah Al-Arabiyyah Li Aghrad Khassah*. Kuala Lumpur: Kuliyyah Ilmu Wahyu & Sains Kemanusiaan, University Islam Antarabangsa Malaysia, Kuala Lumpur.
- Brindley, J.G.(1989). *The Role of Needs Analysis in Adult ESL Design*. Dlm. Johnson. (Pnyt). *The Second Language Curriculum*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Brown, J.D. (1995). *The Element of Language Curriculum: A Systematic Approach to Programme Development*. New York: Heinle & Heinle.
- Dudley-Evans, T. and St. John, M. (1998). *Developments in ESP: A Multi-Disciplinary Approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Evans and Maggie Jo St John. 1998. *Developments in English for Specific Purposes. A Multi Disciplinary Approach Tony Dudley*. Cambridge: CUP. 301
- Graves, K. (2008). *The Language Curriculum: A social contextual perspective*. *Language Teaching*, 41(02),
- Hamira Zamani-Farahani: Joan C. Henderson. (2010). *Islamic Tourism and Managing Tourism Development in Islamic Societies: The Cases of Iran and Saudi Arabia*. *International Journal of Tourism Research* Volume 12, Issue 1, pages 79–89, January/February
- Hj Sulaiman bin Ismail. (2008). *Persepsi Pelancong Arab Dan Pihak Penyedia Perkhidmatan Terhadap Penggunaan Bahasa Arab Dalam Penyampaian Maklumat Dan Informasi di Lapangan Terbang Antarabangsa Kuala Lumpur (KLIA)*. Laporan Penyelidikan. Nilai: Universiti Sains Islam Malaysia.
- Hutchinson, T. & Waters, A. (1987). *English for Specific Purposes: A Learning-Centered Approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Huzanna Syamimi Ramli. (2012) *Pelancongan Pendidikan: Tinjauan Konseptual dan Potensinya di Malaysia*. *Jurnal Atikan*. Vol 2(1).
- Iwai, T. Kondo, K, Limm, S.J.D, Rey, E.J., Shimizu, H., and Brown J.D. (1999). *Japanese Language Needs Analysis*. Available at <http://www.nflrc.hawaii.edu>
- Kadir Din. (1989) *Islam and Tourism: Patterns, Issues and Options*. *Annals of Tourism Research* 16(4).
- Madhu Pillai. (2008). *Visitor's Guide to Malaysia*. Kuala Lumpur: Pencetakan Zanders.
- Malaysia Ruzanna Syamimi Ramli Jabil bin Mapjabil Ahmad Tharmizzie bin Mat Jusoh New Gaik Ling. (2011). *Prosiding Persidangan Kebangsaan Ekonomi Malaysia ke VI ke, Jilid 2. Pelancongan Pendidikan: Tinjauan Konseptual dan Potensinya di Malaysia*. Pulau Pinang: Universiti Sains Malaysia.
- Mohamed Battour, Mohd Nazari Ismail, Moustafa Battor, Muhammad Awais. (2014). *Islamic Tourism: An Empirical Examination of Travel Motivation and Satisfaction in Malaysia, Current Issues in Tourism*, Page 1-18 Received 23 Sep 2013, Accepted 10 Sep 2014, Published online: 20 Oct 2014
- Mohammad Najib Jaffar. (2013). *Tahlil Al-Hajat Mutkhassisi Al-Lughah Al-Arabiyyah wa Al Ittisolat bi Jamiah Al-Ulum Al-Islamiyyah Al-Maliziyyah fi Ta'lim Al-Lughah Al Arabiyyah li Aghradh Al-Siyahah*. Laporan Penyelidikan. Nilai: Universiti Sains Islam

- Malaysia.
- Mohammad Najib Jaffar, Kirembwe Rashid Abdul Hamed dan Hishomuddin Ahmad. (2013). *Bahasa Arab Untuk Tujuan Agama: Analisis Keperluan Pelajar Sarjana Muda Bahasa Arab dan Komunikasi di Universiti Sains Islam Malaysia*. 'Ulum Islamiyyah Vol. 10 (June) 2013. Nilai: Universiti Sains Islam Malaysia
- Mohammad Najib Jaffar. (2013) *Modul Pengajaran Bahasa Arab Pelancongan Di IPT Malaysia*. Laporan Penyelidikan. Nilai: Universiti Sains Islam Malaysia.
- Mohammad Najib Jaffar, Noor Azizi Ismail, Kirembwe Rashid Abdul Hamed dan Hishomuddin Ahmad. (2016) *Model Pembangunan Kurikulum Bahasa Arab Untuk Pelancongan*. Laporan Penyelidikan. Nilai: Universiti Sains Islam Malaysia.
- Mohd Sheffie Abu Bakar. (1995). *Metodologi Penyelidikan*. Bangi: Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Nation, I.S.P. & Macalister, J. (2010). *Language Curriculum Design*. United Kingdom: Routledge.
- Nunan, D. (1988). *Syllabus Design Oxford*: Oxford University Press.
- Najjah Salwa Abdul Razak, Zulkarnain Mohamed, Maheram Ahmad, Ezat Azraai Jamsari. (2012). *Pembinaan Kurikulum Bahasa Arab Berasaskan Analisis Keperluan*. Prosiding Kolokium Antarabangsa Siswazah Pengajian Islam 2012, UKM. (pp:648-690).
- Print, M. (1993). *Curriculum Development and Design*. Australia: Allen & Unwin Pty Ltd.
- Richterich, R. & Chancerel, J. L. (1980). *Identifying the Needs of Adults Learning a Foreign Language*. Oxford: Pergamon.
- Sim, C.L. (2007). "Pelancongan Pendidikan & Pelancongan" dalam MICE: Edu Quest.
- Taba, H. (1962). *Curriculum Development: Theory & Practice*. New York: Harcourt, Brace & World.
- Tu'aimah, Rushdi Ahmad. (1989). *Ta'lim Al-Lughah Al-Arabiyyah li Ghairin Natiqina Biha: Manahijuhu wa Asalibuhu*. Rabat: ISESCO.
- Wan Kamal Mujani. (2012). *Medical Tourism in Malaysia: KPJ Healthcare's Perspective of WestAsian Tourist*. Journal of Advances in Natural and Applied Sciences. Vol 6(8).
- Zalika Adam, Abdul Rahman Chik. (2008). *Barnamij Ta'lim Al-Lughah Al-Arabiyyah li Aghradh AL-Siyahah fi Maliziyya: Dirasah Tahliliyyah li Al-Hajat*. *Barnamij Ta'lim Al-Lughah Al-Arabiyyah li Aghradh Al-Siyahah*. Mesir: Jamiah Almaniyya Al Misriyyah.
- Zalika Adam, Abdul Rahman. (2007). *Al-Hajat Ila Daurah Al-Lughah Al-Arabiyyah li Aghradh AL-Siyahah fi Maliziyya*. Al-Mu'tamar Al-Alami li Ta'lim Al-Lughah Al-Arabiyyah.
- Zalika Adam. (2013). *Ta'lim Al-Arabiyyah li Aghradh Siyahiyyah fi Maliziyya : Tahlil Al-Hajat wa Tasmim Wihdah Dirasiyyah*. Tesis PhD. Gombak: Universiti Islam Antarabangsa Malaysia.
- Zulkifli Ibrahim, Mohd Salehuddin Zahari, Maimunah Sulaiman, Zulhan Othman, Kamaruzzaman Jusoff. (2009). *Travelling Pattern and Preferences of the Arab Tourists in Malaysia Hotels*. International Journal of Business and Management. Vol 7. No 7. July. (<http://www.tradeforum.org/Business-Tourism/>. Business Tourism. Retrieved on 19th February 2018)

Internet

- <https://selangorkini.my>. Mohd Ezli Mashut. *Prospek industri pelancongan perubatan cerah dan positif*. Retrieved on 8th January 2018.
- <https://www.tourism.gov.my>. *Malaysia Shopping Landscape With Main And New Shopping Precints*, 15 Nov 2015. Retrieved on 14th January 2018.
- klia.info/dining.htm. *KLIA Food and Beverage*. Retrieved on 10th January 2018.

www.itc.gov.my. *About Islamic Tourism Centre*. Retrieved on 8th January 2018.

www.klia.com.my. *Services and Facilities*. Retrieved on 10th January 2018.

www.mida.gov.my. *Healthcare Sector*. Retrieved on 11th January 2018

www.utusan.com.my. 26th January 2009. *Malaysia Jadi Tarikan Pelabur Pelancong Arab*.
Retrieved on 15th January 2018.

www.utusan.com.my. 2nd April 2016. *MIHAS 2016 Tarik Ramai Peserta Luar Negara*.
Retrieved on 31st January 2018.

www.utusan.com.my. 30th March 2016. *MATRADE Sasar Jualan RM500 Juta dari INSP*.
Retrieved on 14th January 2018.

www.utusan.com.my. 4th April 2014. *MIHAS 2014 Perluas Produk Tempatan*. Retrieved on 3rd
January 2018.